

**VALSTYBINĖS KELIŲ TRANSPORTO INSPEKCIJOS PRIE SUSISIEKIMO
MINISTERIJOS VIRŠININKAS**

**Į S A K Y M A S
DĖL MOTORINIŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ SĖDYNIŲ, JŲ ĮTVIRTINIMO ĮTAISŲ
IR GALVOS ATRAMŲ TIPO PATVIRTINIMO TAISYKLIŲ**

2006 m. vasario 28 d. Nr. 2B-72

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 17 d. nutarimo Nr. 44 „Dėl transporto priemonių ir sudėtinių transporto priemonių dalių atitikties įvertinimo“ (Žin., 2001, Nr. [7-194](#); 2004, Nr. [143-5231](#)) 3.1 punktu bei įgyvendindamas 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2005/39/EB, iš dalies keičiančią Tarybos direktyvą 74/408/EEB dėl motorinių transporto priemonių sėdynių, jų įtvirtinimo įtaisų ir atramų galvai,

1. T v i r t i n u Motorinių transporto priemonių sėdynių, jų įtvirtinimo įtaisų ir galvos atramų tipo patvirtinimo taisykles (pridedama).

2. Technikos skyriui įsakymą paskelbti „Valstybės žiniuose“ ir Valstybinės kelių transporto inspekcijos interneto tinklalapyje.

INSPEKCIJOS VIRŠININKAS

VIDMANTAS ŽUKAUSKAS

PATVIRTINTA

Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie
Susisiekimo ministerijos viršininko 2006 m.
vasario 28 d. įsakymu Nr. 2B-72

MOTORINIŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ SĖDYNIŲ, JŲ ĮTVIRTINIMO ĮTAISŲ IR GALVOS ATRAMŲ TIPO PATVIRTINIMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Motorinių transporto priemonių sėdynių, jų įtvirtinimo įtaisų ir galvos atramų tipo patvirtinimo taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato M ir N kategorijų transporto priemonių sėdynių, jų įtvirtinimo įtaisų ir galvos atramų reikalavimus Europos Bendrijos (toliau – EB) tipo patvirtinimui gauti.

2. Taisyklės parengtos įgyvendinant 1974 m. liepos 22 d. Tarybos direktyvą 74/408/EEB dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių motorinių transporto priemonių vidinę salonų saugą (sėdynių ir jų tvirtinimo įtaisų stiprumas), suderinimo, 1981 m. liepos 20 d. Tarybos direktyvą 81/577/EEB, iš dalies pakeičiančią Tarybos direktyvą 74/408/EEB dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių motorinių transporto priemonių vidinę salonų saugą (sėdynių ir jų tvirtinimo įtaisų stiprumas), suderinimo, 1996 m. birželio 17 d. Komisijos direktyvą 96/37/EB, derinančią su technikos pažanga Tarybos direktyvą 74/408/EEB dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių motorinių transporto priemonių vidinę salonų saugą (sėdynių ir jų tvirtinimo įtaisų stiprumas), suderinimo (toliau – Direktyva 96/37/EB), ir 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2005/39/EB, iš dalies keičiančią Tarybos direktyvą 74/408/EEB dėl motorinių transporto priemonių sėdynių, jų įtvirtinimo įtaisų ir atramų galvai (toliau – Direktyva 2005/39/EB).

3. Šios Taisyklės netaikomos atgal atsuktoms sėdynėms arba bet kokioms prie tų sėdynių pritvirtintoms galvos atramoms.

II. SĄVOKOS

4. Šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos:

4.1. **atgal atsukta sėdynė** – sėdynė, kuri gali būti naudojama transporto priemonei judant ir kuri yra atsukta į transporto priemonės galą taip, kad vertikali sėdynės simetrijos plokštuma sudaro mažiau negu $+10^\circ$ arba -10° kampą su vertikalia transporto priemonės simetrijos plokštuma;

4.2. **galvos atrama** – įtaisas, skirtas apriboti suaugusio keleivio galvos poslinkį atgal jo liemens atžvilgiu, kad, įvykus transporto priemonės susidūrimui, būtų mažesnė keleivio kaklo slankstelių traumos rizika;

4.3. **į priekį atsukta sėdynė** – sėdynė, kuri gali būti naudojama transporto priemonei judant ir kuri yra atsukta į transporto priemonės priekį taip, kad vertikali sėdynės simetrijos plokštuma sudaro mažiau negu $+10^\circ$ arba -10° kampą su vertikalia transporto priemonės simetrijos plokštuma;

4.4. **į šoną pasukta sėdynė** – sėdynė, kurios padėtis vertikalios transporto priemonės simetrijos plokštumos atžvilgiu neatitinka šių Taisyklių 4.1 ir 4.3 punktuose pateiktų apibrėžimų;

4.5. **įtvirtinimo įtaisas** – transporto priemonės grindų ar kėbulo dalis, prie kurios gali būti pritvirtinta sėdynė;

4.6. **keliavietė neišardoma sėdynė** – tinkamai suformuota ir apipavidalinta konstrukcija, skirta daugiau negu vienam suaugusiam asmeniui sėdėti;

4.7. **M1 klasės transporto priemonės sėdynė** (toliau – sėdynė) – konstrukcija, su užbaigta apdaila, kuri gali būti neatsieta nuo transporto priemonės sandaros arba atskira, skirta vienam suaugusiam asmeniui sėdėti; sąvoka aprėpia tiek atskirą sėdynę, tiek vienam asmeniui sėdėti skirtą keliavietės neišardomos sėdynės dalį;

4.8. **M2 ir M3 klasės sėdynė** (toliau – sėdynė) – konstrukcija, kartu su jos apdaila ir įtvirtinimo elementais, kuri gali būti pritvirtinta prie transporto priemonės, skirta transporto

priemonėje sėdėti vienam ar daugiau suaugusių asmenų;

4.9. **sėdynės atlošas** – beveik vertikali sėdynės dalis, skirta sėdinčiam keleiviui laikyti;

4.10. **transporto priemonė** – M arba N kategorijos motorinė transporto priemonė, skirta naudoti keliuose, turinti bent keturis ratus ir išvystanti didesnę negu 25 km/val. maksimalų konstrukcinį greitį, išskyrus bėgiais važiuojančias transporto priemones bei žemės arba miškų ūkyje naudojamus traktorius ir visus judriuosius mechanizmus; M2 ir M3 kategorijų transporto priemonės yra skirstomos į klases, kaip apibrėžta 2001 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/85/EB dėl specialiųjų nuostatų dėl transporto priemonių, naudojamų keleiviams vežti ir be vairuotojo vietos turinčių daugiau kaip aštuonias sėdynes, iš dalies pakeičianti Direktyvas 70/156/EEB ir 97/27/EB (toliau – Direktyva 2001/85/EB), I priedo 2 skirsnyje.

5. Kitos sąvokos, kurios vartojamos šiose Taisyklėse, suprantamos taip, kaip Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2001 m. balandžio 19 d. įsakyme Nr. 130 „Dėl Transporto priemonių ir sudėtinių transporto priemonių dalių atitikties įvertinimo tvarkos“ (Žin., 2001, Nr. [36-1221](#)).

III. TRANSPORTO PRIEMONIŲ SĖDINIŲ, JŲ ĮTVIRTINIMO ĮTAISŲ IR GALVOS ATRAMŲ EB TIPO PATVIRTINIMAS

6. Paraišką gauti transporto priemonės sėdynių, jų įtvirtinimo įtaisų ir galvos atramų EB tipo patvirtinimo sertifikatą (toliau – EB tipo patvirtinimo sertifikatas) Inspekcijai pateikia transporto priemonės sėdynių, jų įtvirtinimo įtaisų ir galvos atramų gamintojas arba jo įgaliotas atstovas. Kartu su šia paraiška pateikiamas informacinis aplankas, kuriame turi būti:

6.1. informacinis dokumentas, atitinkantis Direktyvos 96/37/EB I priedo 1 ir 3 priedėlius;

6.2. techninės tarnybos (laboratorijos) parengtas bandymo protokolas.

7. Techninei tarnybai (laboratorijai), atliekančiai EB tipo patvirtinimo bandymus pagal Direktyvos 96/37/EB II priedo 3 punkto ir III priedo 3–5 punktų reikalavimus, turi būti pateikti tvirtinamojo EB tipo transporto priemonės sėdynių, jų įtvirtinimo įtaisų ir galvos atramų pavyzdžiai. Techninė tarnyba (laboratorija), atlikusi reikalingus bandymus, nustato, ar pateiktos transporto priemonės sėdynės, jų įtvirtinimo įtaisai ir galvos atramos atitinka reikalavimus, ir išduoda parengtą bandymo protokolą.

8. Inspekcija, gavusi paraišką ir techninės tarnybos (laboratorijos) parengtą bandymo protokolą, jei transporto priemonės sėdynių, jų įtvirtinimo įtaisų ir galvos atramų tipas atitinka šių Taisyklių reikalavimus, kiekvienam transporto priemonės sėdynių, jų įtvirtinimo įtaisų ir galvos atramų tipui suteikia EB tipo patvirtinimą, jo numerį ir išduoda EB tipo patvirtinimo sertifikatą (Direktyvos 96/37/EB I priedo 2 ir 4 priedėliai). Tas pats numeris nesuteikiamas jokiame kitame transporto priemonės sėdynių, jų įtvirtinimo įtaisų ir galvos atramų tipui.

9. EB tipo transporto priemonės sėdynės, jų įtvirtinimo įtaisai ir galvos atramos, kurie buvo patvirtinti pagal šias Taisykles, turi būti paženklinėti EB tipo patvirtinimo žymeniu, kaip nurodyta Direktyvos 96/37/EB I priedo 5 priedėlyje.

IV. TRANSPORTO PRIEMONIŲ SĖDINIŲ, JŲ ĮTVIRTINIMO ĮTAISŲ IR GALVOS ATRAMŲ EB TIPO PATVIRTINIMO PAPILDYMAS (PRAPLĖTIMAS)

10. Transporto priemonių sėdynių, jų įtvirtinimo įtaisų ir galvos atramų gamintojas, turintis išduotą EB tipo patvirtinimo sertifikatą, privalo informuoti Inspekciją apie visus duomenų pakeitimus, padarytus informaciniame dokumente.

11. Pasikeitus informacinio paketo duomenims, gamintojas ar jo įgaliotas atstovas pateikia naują informacinio paketo turinį ir tą informacinio paketo dalį, kurioje padaryti pakeitimai, nurodydamas padarytus pakeitimus.

12. Jei, pasikeitus informacinio paketo duomenims, keičiasi EB tipo patvirtinimo sertifikato duomenys, išduodamas naujas EB tipo patvirtinimo sertifikatas, kuris numeruojamas taip kaip papildymas, nurodant EB tipo patvirtinimo papildymo priežastis ir išdavimo datą.

13. Jei, pasikeitus pagal šias Taisykles patvirtintiems transporto priemonės sėdynių, jų įtvirtinimo įtaisų ir galvos atramų reikalavimams, keičiasi informacinio paketo duomenys, tokiu atveju reikia atlikti papildomus bandymus. Apie tai informuojamas transporto priemonės sėdynių, jų įtvirtinimo įtaisų ir galvos atramų gamintojas ar jo įgaliotas atstovas. Naujas EB tipo patvirtinimo sertifikatas išduodamas tik atlikus papildomus bandymus.

14. Apie EB tipo patvirtinimo sertifikato papildymo išdavimą ar atsisakymą jį išduoti, pranešama Europos Sąjungos valstybėms narėms. Išduodant EB tipo patvirtinimo sertifikato papildymą, kiekvienam pranešimui priskiriamas eilės numeris, kuris sudaromas kaip ir EB tipo patvirtinimo sertifikato papildymo eilės numeris.

V. GAMYBOS ATITIKTIS

15. Išdavusi EB tipo patvirtinimo sertifikatą, Inspekcija imasi Direktyvos 96/37/EB I priedo 5 punkte nurodytų būtinųjų priemonių patikrinti, ar, išdavus EB tipo patvirtinimo sertifikatą, buvo imtasi reikiamų priemonių, užtikrinančių, kad transporto priemonių sėdynių, jų įtvirtinimo įtaisų ir galvos atramų gamyba būtų organizuota pagal patvirtinto tipo reikalavimus. Prireikus toks patikrinimas atliekamas kartu su kitomis Europos Sąjungos valstybių įgaliotomis institucijomis.

16. Transporto priemonių atitiktis patvirtintam tipui pagal motorinių transporto priemonių sėdynes, jų įtvirtinimo įtaisus ir galvos atramas yra tikrinama remiantis EB tipo patvirtinimo sertifikato priede nurodytais duomenimis.

VI. SANKCIJOS UŽ GAMYBOS NEATITIKTĮ

17. Remiantis šiomis Taisyklėmis išduotas EB tipo patvirtinimo sertifikatas gali būti panaikintas, jei nevykdomi šių Taisyklių reikalavimai.

18. Panaikinus transporto priemonės sėdynių, jų įtvirtinimo įtaisų ir galvos atramų EB tipo patvirtinimo sertifikatą, apie tai nedelsiant pranešama kitoms Europos Sąjungos valstybėms narėms, išsiunčiant EB tipo patvirtinimo sertifikato kopiją.

VII. BENDRIEJI REIKALAVIMAI

19. Šio skyriaus reikalavimai taikomi N1, N2 ir N3 kategorijų transporto priemonėms ir toms M2 ir M3 kategorijų transporto priemonėms, kurioms netaikomas Direktyvos 96/37/EB III priedas. Išskyrus šių Taisyklių 21 punkto nuostatas, šie reikalavimai taip pat taikomi į šonus pasuktoms sėdynėms visų kategorijų transporto priemonėse.

20. Sėdynės ir keliavietės sėdynės turi būti patikimai įtvirtintos prie transporto priemonės.

21. Slankiojamos ir keliavietės sėdynės turi automatiškai užsifikuoti visose padėtyse.

22. Reguluojami sėdynių atlošai turi užsifikuoti visose padėtyse.

23. Visos sėdynės, turinčios užlenkiamus atlošus, arba kurias galima nulenkti į priekį, turi automatiškai užsifikuoti įprastoje padėtyje. Šis reikalavimas netaikomas sėdynėms, įmontuotoms į invalidų vežimėliams skirtą plotą M2 arba M3 klasės, I, II arba A klasės transporto priemonėse.

24. Galvos atramos turi būti sumontuotos M2 klasės transporto priemonių, kurių didžiausia masė neviršija 3500 kg, visose šoninėse priekinėse sėdynėse. Tokių transporto priemonių galvos atramos turi atitikti 1978 m. spalio 16 d. Tarybos direktyvos 78/932/EEB dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių automobilių sėdynių galvos atramas, suderinimo, priedų reikalavimus.

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

25. Į šonus pasuktas sėdynes draudžiama įrengti M1, N1, M2 (III arba B klasės) ir M3 (III arba B klasės) klasių transporto priemonėse, išskyrus:

25.1. greitosios medicininės pagalbos automobilius arba transporto priemones, išvardintas 1970 m. vasario 6 d. Tarybos direktyvos 70/156/EEB dėl valstybių narių teisės aktų,

reglamentuojančių motorinių transporto priemonių ir jų priekabų tipo patvirtinimą, suderinimo (toliau – Direktyva 70/156/EEB) 8 straipsnio 1 dalies pirmojoje įtraukoje;

25.2. M3 klasės transporto priemonės (III arba B klasės), kurių techniškai leistina maksimali pakrautos transporto priemonės masė yra didesnė kaip 10 tonų ir kuriose į šonus pasuktos sėdynės yra sugrupuotos transporto priemonės gale bei sudaro integruotą iki dešimties vietų turintį saloną; tokioms į šonus pasuktoms sėdynėms būtina įrengti bent galvos atramas ir dviejuose taškuose tvirtinamus saugos diržus su įtempimo ribotuviu, kurių tipas patvirtintas pagal Tarybos direktyvą 77/541/EEB; šių sėdynių saugos diržų tvirtinimo elementai turi atitikti 1975 m. gruodžio 18 d. Tarybos direktyvos 76/115/EEB dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių motorinių transporto priemonių saugos diržų tvirtinimą, suderinimo reikalavimus.

26. Šių Taisyklių 25 punkto išimtis taikoma penkerius metus nuo 2005 m. spalio 20 d. Sukaupus patikimus statistikos apie avarijas duomenis ir toliau tobulinant atramų sistemas, išimties taikymo laiką galima pratęsti.

27. Jei transporto priemonės sėdynės, jų įtvirtinimo įtaisai ir galvos atramos atitinka šių Taisyklių arba kitų Europos Sąjungos valstybių narių nacionalinių teisės aktų, įgyvendinančių Direktyvą 2005/39/EB, reikalavimus:

27.1. nuo 2006 m. balandžio 20 d. suteikiamas EB ar nacionalinis tipo patvirtinimas;

27.2. nuo 2006 m. balandžio 20 d. nedraudžiama parduoti, registruoti, pradėti eksploatuoti arba naudoti naujas transporto priemones.

28. Jei transporto priemonės sėdynės, jų įtvirtinimo įtaisai ir galvos atramos neatitinka šių Taisyklių arba kitų Europos Sąjungos valstybių narių nacionalinių teisės aktų, įgyvendinančių Direktyvą 2005/39/EB, reikalavimų:

28.1. nuo 2006 m. spalio 20 d. nesuteikiamas EB ar nacionalinis tipo patvirtinimas naujoms transporto priemonėms;

28.2. nuo 2007 m. spalio 20 d. pagal Direktyvos 70/156/EEB 7 straipsnio 1 dalį naujų transporto priemonių EB tipo atitikimo sertifikatai laikomi nebegaliojančiais;

28.3. nuo 2007 m. spalio 20 d. draudžiama registruoti, parduoti ar pradėti eksploatuoti naujas transporto priemones, išskyrus atvejus, kai taikomos Direktyvos 70/156/EEB 8 straipsnio 2 dalies nuostatos.
